Comhairle an
Aontais Eorpaigh

**An Bhruiséil, 13 Feabhra 2025
(OR. en)**

**5754/25
ADD 2**

**FIN 112
PE-L 5**

NÓTA

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	Coiste na mBuanionadaithe/An Chomhairle
Ábhar:	Moladh ón gComhairle maidir leis an urscaoileadh atá le tabhairt don Choimisiún i ndáil le cur chun feidhme bhuiséad ginearálta an Aontais Eorpaigh don bhliain airgeadais 2023 • *Ráiteas ón Danmhairg, bhFionlainn, ón Ísiltír, ón Ostair agus ón tSualainn*

Gheobhaidh na toscaireachtaí san IARSCRÍBHINN an ráiteas comhpháirteach ón Danmhairg, ón bhFionlainn, ón Ísiltír, ón Ostair agus ón tSualainn.

Ráiteas comhpháirteach ón Danmhairg, ón bhFionlainn, ón Ísiltír, ón Ostair agus ón tSualainn maidir le buiséad an Aontais do 2023 a urscaoileadh

Ráiteas ón Danmhairg, ón bhFionlainn, ón Ísiltír, ón Ostair agus ón tSualainn:

- Leagaimid béim ar **ról uathúil neamhspleách Chúirt Iniúchóirí na hEorpa (an Chúirt) maidir le hiniúchadh an Aontais a dhéanamh** trí ráiteas dearbhaithe a sholáthar don Chomhairle agus do Pharlaimint na hEorpa maidir le hiontaofacht na gcuntas agus dlíthiúlacht agus rialtacht na mbun-idirbheart, mar a leagtar síos in Airteagal 287 CFAE.

- Leagaimid béim go sonrach ar a thábhachtaí atá tuarascáil bhliantúil iniúchóireachta na Cúirte, ról na Cúirte sa nós imeachta um urscaoileadh bliantúil, agus a tuairim agus a moltaí sa phróiseas sin mar a leagtar amach in Airteagal 319 CFAE maidir leis an urscaoileadh agus an buiséad bliantúil a chur chun feidhme.

- Leagaimid béim ar a ríthábhachtaí atá dlíthiúlacht agus rialtacht chaiteachas an Aontais chun muinín an phobail sna hinstitiúidí Eorpacha a chaomhnú.

- **Is oth linn go mór gur cinneadh go raibh an ráta measta earráide le haghaidh caiteachais, a thuairiscigh an Chúirt, ábhartha agus forleathan**, agus ós rud é gurb é 5.6 % an ráta measta earráide, go bhfuil sé fós go mór os cionn na tairsí ábharthachta de 2 %. Is méadú suntasach é sin i gcomparáid le 2022 agus is é an leibhéal earráidí is airde é ó thosaigh an Chúirt ag foilsiú ráta earráide measta in 2010.

- Tabhair faoi deara gurb é an méadú ar an ráta earráide sa réimse beartais ‘Comhtháthú, Athléimneacht agus Luachanna’ ó 6.4 % in 2022 go 9.3 % in 2023 is mó a spreagann an méadú foriomlán.

- Tháinig as an ráta earráide ábhartha méadaitheach sin gur thug an Chúirt, don chúigiú bliain as a chéile, tuairim dhiúltach maidir le dlíthiúlacht agus rialtacht na gcaiteachas don bhliain 2023. I bhfianaise an mhéid sin, is díol imní go háirithe cuid de na hathruithe ar an mbeartas comhtháthaithe atá á mbeartú, agus go háirithe an méadú ar an ráta réamh-mhaoinithe agus cómhaoinithe go 100 %, rud a d’fhéadfadh úinéireacht i measc na mBallstát a laghdú. In 2023, thuairiscigh an Chúirt comhghaol idir cómhaoiniú 100 % ón Aontas agus idirbhearta a mbaineann earráidí leo.

- Iarraimid ar an g**Coimisiún Eorpach agus ar na Ballstáit mórluach a chur leis na conclúidí ón gCúirt agus na moltaí a chur chun feidhme,** go háirithe maidir le híocaíochtaí aisíocaíocht-bhunaithe agus maidir le bainistiú agus rialú bhuiséad an Aontais.

- Féachaimid ar an meastóireacht ar fheidhmíocht bhuiséad an Aontais, agus na torthaí arna ngnóthú, mar chuid ríthábhachtach lárnach den iniúchadh bliantúil.

- Iarraimid ar an gCoimisiún **tuilleadh airde a dhíriú ar tháscairí ábhartha feidhmíochta atá bunaithe ar thorthaí,** a bhaineann le spriocanna agus costéifeachtúlacht agus ar féidir iad a nascadh go díreach le gníomhaíochtaí an Aontais. Chun muinín agus dlisteanacht a áirithiú tá sé ríthábhachtach go dtabharfaí, ar bhealach éifeachtúil, **fíorluach do shaoránaigh an Aontais** ó bhuiséad an Aontais.

- Ag breathnú chun cinn dúinn, iarraimid ar an gCoimisiún Eorpach agus ar na Ballstáit machnamh a dhéanamh ar an méid seo a leanas:

    - Ar an gcéad dul síos, tá rialacha infheidhme atá foirmlithe go soiléir agus rialuithe éifeachtacha ríthábhachtach. Ba cheart ardchaighdeáin faireacháin agus cuntasachta a choinneáil chun a áirithiú go gcaithfear cistí i gceart. **Ba cheart rialacha cistiúcháin agus nósanna imeachta cur chun feidhme atá casta *gan ghá* a shimpliú** i gcás inarb iomchuí.

    - Ar an dara dul síos, tá sé ríthábhachtach **aird agus tacaíocht leordhóthanach a thabhairt do chur chun feidhme agus do rialú**, ó na Ballstáit agus ón gCoimisiún araon.

    - Ar deireadh, tá **doiciméadú cuí** bunúsach don tseiceáil dlíthiúlachta *ex-post*.